

Telegraful Român

Apare Marția, Joia și Sâmbăta

Abonamentul:

Pe un an 32 coroane.
Pe șase luni 16 cor. — Pe trei luni 8 cor.

Correspondențele

să se adreseze Redacției «Telegrafului Român», Strada Măcelarilor Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor, după învoială

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației ziarului «Telegraful Român», Sibiu, Strada Măcelarilor Nr. 45.

Lucrare cu rost

Asociația populară romano-catolică din Ungaria a organizat zilele acestea în capitală un curs social în stil mai mare.

Cursul, sub titlul de *Săptămâna socială*, s'a ținut în sala festivă a Societății Sfântului Ștefan, în fața a celor mai cu vază bărbați din clerul și din clasa mirenților intelectuali ai romano-catolicilor, sosiți în număr de peste 300, și plătind o taxă modestă de 10 coroane pentru întreg cursul, sau 2 coroane pe câte un curs.

Obiectele consfătuirilor au aparținut ramurilor de economie, finanțe, industrie, creșterea tinerimii și problema femeină, — în scopul ca cei ce participă la cursuri să dobândească puncte de orientare sigură în munca lor conștientă și desinteresată pentru clădirea unui viitor mai bun al tuturor creștinilor din țară.

Prezident al cursului social a fost zelosul episcop, *Ottocar Prohászka*, vice-prezidentul Asociației populare catolice, iar prezident substituit canonicul-prelat Dr. Al. *Giesswein*.

Consfătuirile s'au deschis Duminică, în 1 Septembrie, și s'au încheiat Sâmbătă în 7 Septembrie.

Prima zi a fost consacrată *adunării muncitorilor* creștini-sociali, ținută în Redută; iar prelegerile cursului și-au luat adevăratul început în ziua următoare prin cuvântarea prezidentului *Prohászka*.

Trei feluri de neajunsuri, de care sufer maghiarii, a scos la iveală învățatul episcop:

1. Starea de înapoiere uriașă pe toată linia;

2. Lipsa de cunoștințe profesionale și o cumplită desorganizare; în sfârșit:

3. Un mare grad de neajutorare. Asupra acestor trei puncte revenim mai jos. —

Din obiectele cursurilor din zilele următoare, mai notăm următoarele:

Condițiile și mijloacele dezvoltării agriculturii noastre;

Eroii și invalizii în legătură cu agronomia;

Afacerea financiară a Ungariei și raporturile noastre de credit;

Cooperativele;

Chemarea socială și politică a preoțimii catolice;

Socialismul industrial;

Importanța industriei ungare și principiile de industrializare;

Democrația socială în Ungaria;

Democrația socială și socialismul creștin;

Organizarea tinerimii la oraș și la sat;

Educația tinerimii pentru carierele intelectuale;

Educația femeilor la sat și la oraș;

Activitatea socială viitoare a femeilor;

Organizarea femeilor muncitoare.

*

Neajunsurile maghiare cu care se ocupă vorbirea lui *Prohászka* — (ce să zicem noi despre neajunsurile românești?) — se expun astfel:

1. Pricina de căpetenie a stării de înapoiere a poporului se află în împrejurarea, că școalele primare din Ungaria nu sânt întocmite așa, ca să crească oameni destoinici de a trăi. Avem clasă cultă, pe care însă școalele n'au făcut-o capabilă să muncească. Dascălii noștri sânt: tradiția, obiceiul și nepăsarea aziatică. Este aproape de necrezut, că bună oară în interesul agriculturii cât de puțin s'a lucrat în școalele noastre. Aceasta vine de acolo, că toată cultura noastră nu izvoarește din noi înșine, ci este un complex de forme străine, ce ni s'au impus repede și cu sila. În realitate, Ungaria nu este o țară de cultură. Așezămintele noastre, legile, creațiunile de drept sânt croite după modeluri din străinătate. Guvernele noastre călăreau într-una pe lozince liberale și mercantile. Conducătorii națiunii n'au înțeles, că libertatea nu trebuie întrebuințată pentru a ține poporul în sclăvie. În loc de a pune temeiul unei țări agrare puternice, maghiarii au admirat mereu pe englezi.

Pentru a îndrepta situația aceasta de înapoiere, trebuie să răspândim cunoștințele speciale de agricultură prin ținerea cursurilor de eană, prin prelegeri de învățători ambulanți și reprezentanți cinematografice, și prin tipărirea de broșuri potrivite.

Școalele primare au să fie reformate. Copilul poporului n'are să fie chinuit cu regulile de gramatică, ci are să fie pus în mediul, în care trăiește, și în care cele văzute îi dezvoltă mâna, ochiul și mintea. În locul pedagogilor teoretici să-i dăm învățători ai vieții practice și ai înțelepciunii de viață.

(Cu privire la învățarea limbii

maghiare în școalele primare, nici noi nu cerem mai mult, decât ceea ce spune episcopul *Prohászka*).

2. Al doilea mare neajuns: puterea de muncă stă desorganizată în fața problemei de a exploata pământul. În urma pustririi războiului, săracim, și de aceea fiecare glas ne vorbește despre trebuința producției sporite. Nimeni nu este contrar acestei păreri; dar, sporirea producției să n'o încredințăm marilor bănci, căci aceasta nu-i altceva, decât îngrășarea capitalului internațional cu înlăturarea poporului. Pământul, în mâna băncilor, este obiect de speculație. Năzuința noastră să fie, ca micii proprietari să producă mai mult. Lucrul acesta nu-l pot săvârși, decât prin organizare. Ei au trebuință de mașine, de cooperative, de-o valorizare cuminte a produselor, de fabrici. Pilde le trebuie micilor proprietari, și învățăminte pentru lucrarea cu judecată a pământului, pentru gunoarea artificială. Fabricile de mașine și fabricile de gunoi artificial trebuie luate în problema producției sporite.

3. Neajunsul al treilea este faptul, că poporul nu se știe ajuta pe sine: duhul staturilor din vechime mai dăinuiește și acum, ca înainte cu 50 de ani. În lege nu mai există sistemul staturilor, dar în sentimente trăiește mai departe. Pături mari din populație sânt despărțite prin o prăpastie de poporul muncitor. De aici se naște neîncrederea poporului, care stă la o treaptă cât se poate de jos a culturii, — ceea ce se dovedește din raporturile triste și deplorabile sanitare.

Va fi o rușine eternă a fostelor guverne, că milioane de cetățeni au

FOIȘOARA

Cântec

De ce m'ai privit aseară 'n treacăt,
Chip bălai, cu ochi adânci de zână.
Ți-a fost milă doar văzând durerea
În privirea mea tristă, păgână?

Ce să-ți tulbur lumea ta senină,
Când nu-mi știi povestea mea trecută?
Bine-a fost, cum a fost până acuma:
Eu strădîn, și tu necunoscută.

Ioan Berghia.

Scrisori către soldați

— Dare de seamă —

Preotul *Gheorghe Navrea* a publicat sub titlul acesta cu binecuvântare arhierască o cârtică plină de învățături pe seama soldaților noștri. Este o cârtică de 30 pagini. Soldatul pleacă de acasă și scrie la ai săi să se îngrijească de lucrul câmpului, de gospodăria lui. Dar nu uită să le scrie la ai săi și aceia: să se roage pentru el. De aici pornește autorul cârticelei și răspunde soldatului, că eată acum când viața îi este primejdioasă, vede, cum grijile pământești sânt numai umbră și vis.

Numai frica de moarte l-a făcut pe om să vadă, că fericirea e a se căuta pe drumul lui Isus. Acum vede omul, că și în zile de pace are să fie condus de credință în Dumnezeu și plin de iubirea deapropelului.

Acum vede creștinul, că în valurile vieții pe lângă credință, dragoste și nădejde trebuie să aibă și voința tare de-a se descătușa din lanțurile ferecate ale lucrurilor trecătoare. Voința unui asemenea creștin atunci e pe calea cea bună, dacă vrea totdeauna să facă numai ceea ce îi spune șoapta lăuntrului său, fără a căuta că ceea ce ne spune inima, îi place sau nu.

Numai prin voință tare ajunge creștinul să facă fapte bune isvorâte din credință. Aici autorul spune ce are să creadă, și cum se creadă omul, dacă vrea să nu mai cadă în desnădăjduire, când se află în valurile morții. Explică pe scurt simbolul credinței, cele 10 porunci, și apoi îndeamnă la iubirea de Dumnezeu și a deapropelului. Oamenii și-au uitat de Dumnezeu, iar pe semenii lor îi cred dușmani. Dacă nu ajung la tot mai multă avere pe pământ, cred că deapropelul e de vină. De aici se nasc minciunile, pizma și toate relele.

Cele de până acum autorul le expune în trei scrisori. În a patra scrisoare combate pe cei ce cred, că Dumnezeu s'a întors dela noi, fiindcă nu oprește odată

potopul de sânge. Nu Dumnezeu s'a întors dela noi, ci noi de către Dumnezeu. Tatăl Cereș e pururea neschimbat, ne iubește cu aceeași iubire, dar noi ne-am abătut dela fața lui Dumnezeu. Foarte bine spune autorul, că «fiecare om, care e cuprins de poftă deșartă și condus de ură, invidie și egoism, contribuie la războiul din zilele noastre.»

Povețele acestea sânt date de către un preot soldaților. Sânt frumoase povețele. Ostașii noștri le vor citi cu mult folos. Și cred, că noi toți cei rămași acasă, putem primi cu inima deschisă astfel de învățături. De ce? va întreba cineva. Iată răspunsul, tot în formă de întrebare: Sântem mai credincioși noi cei rămași acasă? În fapte bune sântem mai bogați? A încetat ura, invidia, care roade la inima multor fii ai bisericii? Cari se urăsc mai tare? Țăranii sau intelectualii? Care tagmă?

Deci iată scrisori pentru toți! Iată învățături pentru toți cei ce doresc să merite numele de creștin! Se cade ca mai întâi noi cei rămași acasă să urmărim cuprinsul lor, și atunci ceice se vor întoarce dela oaste, încă vor fi mai buni, mai cu frica lui Dumnezeu. Altcum ne vor judeca și le va cădea greu, când din focul gloanțelor cari omoară numai trupul, se vor întoarce să respire aerul greu al urei de frați, al pizmei, care ucide sufletele.

Preoțimea e chemată să premeargă cu exemplu. Așa are apoi înțeles, ca această cârtică să pătrundă inimile soldaților noștri. Și de sigur le va pătrunde, fiindcă e scrisă cu căldura inimii unui preot, care de bună seamă se gândește, ca turma sa să se reîntoarcă acasă cu bine la bine.

Cârtica se vinde cu prețul de 50 fileri la Librăria Arhidiecezană în Sibiu. (C.)

Cele mai mari biserici din lume

Dacă judecăm după înălțimea turnurilor, Germania posedă cele mai nalte biserici din lume. Domul din Ulm e mai nalt (162 m.) decât celelalte biserici mari europene; domul din Colonia are 156 m. Biserica Sf. Mihail din Hamburg 150 m.; domul din Strassburg e de 142 m. de nalt. Dar dacă socotim mărimea bisericilor după încăperea lor, se schimbă proporția. Biserica Sf. Petre din Roma e cu deosebire cea mai încăpătoare, căci poate adăposti 54'000 de oameni. După ea vine catedrala din Milan, în care încăp 37'000 de credincioși; biserica Sf. Pavel din Roma 36'000; apoi domul din Colonia 30'000.

Urmează catedrala Sf. Paul din Londra cu o încăpă pentru 25000 de persoane, biserica Sf. Petroniu din Bolonia tot de

emigrat în America, și că pentru aceasta am mai acordat și premii societăților de navigare... Fruntașii noștri motivaseră emigrarea prin *setea de bani* a oamenilor; deși cauza adevărată era alta: Conducătorii poporului n'au priceput duhul vremii, n'au făcut nimic, ca oamenii să ajungă la pământ, și n'au știut să scoată comorile, ce zac în sânul pământului. —

Iar cursul social, organizat acum, voiește să facă față tuturor acestor mari probleme, ce preocupă pe conducătorii bisericii romano-catolice.

*

Adevărurile, accentuate cu prilejul consfătuirilor dela Budapesta, dau negreșit material de meditație, din multe puncte de vedere, tuturor celor ce poartă la inimă îmbunătățirea sortii neamului lor și înflorirea țării.

Protestul

episcopilor greco-catolici români

Capii bisericii gr. cat. române s'au întrunit zilele acestea la Oradea mare într-o conferință, la care au luat parte episcopii Dr. Demetriu Radu, Dr. Traian Valeriu Frențiu, Dr. Iuliu Hossu, vicarul mitropolitan Dr. Vasile Suciu, și directorul preparandiei din Blaj Ioan F. Negruț.

Conferința a discutat avizul comisarului guvernului, al baronului Emil Petrichevich Horváth, care a comunicat ordinarietelor, că dacă nu cedează de bună voie edificiile școlare românești, *are să le revireze*.

După consfătuire s'a dat un comunicat, în care conferința episcopicească *protestează hotărât* împotriva exproprierii clădirilor școlare din comunele de pe teritoriul provinciei gr. cat. române de Alba-Iulia și Făgăraș, unde guvernul țării voiește să deschidă școli primare de stat.

Vitejie și statornicie românească

Gazetele dușmane și răuvoitorii neamului nostru au aruncat și aruncă nenumărate bănuiele și insulte la adresa noastră a tuturor, fără să țină seamă de numeroasele dovezi de patriotism și credință statornică, cari sunt înscrise pe fiecare pagină a istoriei trecutului, cât și a crâncenului război lumesc. Vitejii lui fii, cari sângerează cu sutele de mii pe toate fronturile, spulberă în vânt toate bănuielele și injuriile aduse neamului românesc, nu

25000. Sub 25000 încap în Sf. Ioan din Roma, Sf. Ștefan din Viena, domul din Pisa; Sf. Dominic din Bolonia, și în sfârșit catedrala din San Marco din Veneția, în care încap 7000 de persoane.

Nu mai plâng

*Nu mai plâng de-acum a mea durere,
Când nu vine nime, cin' să-mi spună
Un cuvânt de mică mângâiere.*

*Și-s închise porțile, copilă!
Înzadar m'ai bat ca să-mi deschidă,
Și 'n zadar cerșesc de-acuma milă.*

*Nu mai am pe nime cin' să-mi vină,
Doar un singur glas care mă chiamă,
Și-mi arată locul de odihnă.*

*Nime nu mai e, cin' m'ar petrece
Și-ar vărsa și pentru mine lacrimi,
Și mi-ar ști mormântul trist și rece.*

*Tot ce am, de-acuma duc cu mine:
Două vorbe reci de despărțire,
Două, spuse 'ncet în vremi senine.*

Ioan Berghia.

numai printr-o vitejie fără seamă, cât mai ales printr-o statornicie ne mai pomenită în fața apucăturilor și momelilor viclene ale dușmanului, ca să-i facă să calce jurământul sfânt pus pe altarul patriei și regelui nostru.

Nu credem să existe patriot adevărat, care să nu fi admirat pe bravi soldați români numiți «*Leii dela Ivan-gorod*»; iar porecla dată de un general maghiar eroilor noștri cu cuvintele: «*Kerle von Gold und Eisen*» s'a prefăcut într-un falnic renume, care va străluci atâta vreme, cât va străluci aurul, cu care i-a asemănat șeful lor, după ce s'a convins de valoarea lor, atât de ușuratic trasă la îndoială.

Faptele eroice și distincțiunile bravilor comandanți Pap, Russu, Boreriu ș. a. sunt pilde atât de grăitoare, încât nu pot fi întinse nici de nepricepere, nici de rea voință.

După intrarea României în războiul lumesc, transfugii noștri au încercat toate chipurile să îndemne pe soldații români prizonieri în Rusia, să se înroleze în sirurile armatelor române dușmane nouă; dar îndemnul lor drăcesc a răsunat în pustiu, căci aproape nimeni nu și-a călcat jurământul de fidelitate către tron și patrie. Tot asemenea după izbucnirea revoluției în Rusia nici făgăduiele, nici amenințările n'au putut îndupleca pe bravi soldați români să se angajeze nici în rândurile bolșevicilor, nici în ale celorlalte gărzi contrare, ori în ale cehilor și slovacilor, dușmani patriei și regelui nostru. După mărturisirea unui căpitan venit din captivitate rusească, soldații români au preferit insulte și mizerii grozave ca prizonieri, dar nu s'au alăturat la camarazii lor de toate naționalitățile, cari de dragul câștigului și al traiului mai ușor s'au lăsat seduși și s'au asociat unii la bolșevici, alții la celelalte armate și gărzi combatante pentru liberarea din jugul țarismului.

Dar cea mai strălucită dovadă de statornicie și credință au dat-o românii ajunși prizonieri în Italia, unde au de a suferi cele mai groaznice chinuri și mizerii, după ce au luptat ca eroii ani de-arândul în pozițiunile cele mai grele.

Ca să-i îndemne a lua din nou arma și a o ridica în contra camarazilor lor și a patriei mame, perfiziilor călăi au încercat să-i înduplece mai întâi cu vorbe dulci, dar văzând că acestea nu ajută nimic, au recurs la cel mai infernal mijloc: Au pus într-o parte aur ca răsplătă pentru trădarea de patrie, iar într-altă parte gloanțe pentru cei ce nu vor primi. Bravii români s'au ferit de arginții lui Iuda și au declarat, că preferă glonțul. Mai bine moarte cinstită de viteji, decât aurul, care îi va duce la spânzurațoarea atât de rușinoasă înaintea lumii și mai ales a neamului nostru.

Și câte și mai câte asemenea fapte și dovezi rare cuprinde istoria și monografiile regimentelor române, atât de des ignorate și ponegrite de presă și public... «*G. Tr.*»

Impăratul german către muncitori. Wilhelm, împăratul Germaniei, a vizitat în 11 l. c. vestitele uzine Krupp dela Essen, unde a rostit o cuvântare avântă, aproape de-o oră întreagă, către muncitori.

Impăratul a mulțumit întâi pentru lucrarea desfășurată de muncitorime în interesul țării și al tronului. A arătat, că puterile centrale sânt gata de pace, și încă în Decembrie 1916 au făcut ofertă în acest înțeles. Dușmanii noștri au refuzat cu dispreț ofertul. A accentuat suveranul german cu multă încredere, că poporul său nu poate fi biruit și l-a îndemnat să stăruiească până în capăt pe calea armelor, căci este vorba de *existența* Germaniei.

Muncitorimea fabricii, bărbați și femei, a aprobat sgomotos cuvintele împărătești.

Earna a cincea a războiului. Subcancelarul Germaniei, Payer, a ținut în 12 l. c. în orașul său natal Stuttgart, la o adunare publică, un discurs memorabil, în care scoate la iveală unele lucruri, care dau de gândit nu numai puterilor centrale, ci și încrezuților noștri dușmani. «Motivul *îngrijorării*, — zice Payer, — nu este retragerea întâmplată la frontul apusean; ci motivul adevărat se găsește în sentimentul că prospectele păcii se depărtează tot mai mult, și că va trebui să dăm față cu a cincea earnă de război. Acest sentiment nu apasă numai asupra Germaniei și aliaților săi, ci mizeria aceasta se lasă asupra tuturor popoarelor aflătoare în război. După experiențele făcute, cu cât încăierarea durează mai mult, cu atât se impune și întrebarea: Cine suportă stările acestea mai lung, din punct de vedere economic și politic? Nici înțelegerea însăși nu va crede, că în tehnică militară și pe alte terenuri ni-ar fi superioară. Nădejdea ei să-lăștească mai ales în puterea Statelor Unite. Pe dușmanii noștri însă, cari i-am învins, înțelegerea nu-i va mai câștiga pentru lupte nouă.»

Impotriva pangermanilor

Profesorul Delbrück, redactorul dela Preussische Jahrbücher, în numărul acum apărut al publicației sale, se ocupă cu discursul de pace rostit de secretarul de stat al afacerilor de colonii, Solf. Cu ocazia aceasta, profesorul Delbrück face critica atitudinii observate de pangermani sau *allddeutsch-i*.

Eată ce scrie:

Allddeutsch-i, pangermanii, au pricinuit nu numai izbucnirea războiului, ci ei sânt răspunzători și pentru prelungirea lui.

Ei au statorit ideea, că Germania la tratativele de pace va trebui să fie atât de puternică, încât nimeni să nu îndrăznească să o atace; și, din contră: Germania să poată ataca și amenința oricare alt stat. Din cauza aceasta lumea n'are încredere în Germania; ear neîncrederea nu este lucru ușor de schimbat. În 19 Iulie 1917 parlamentul german a voit să facă pace prin învoeală, guvernul însă a refuzat.

Nici pacea dela răsărit nu este pace prin învoeală: neafărarea și libertatea deosebitelor state dela granițe au fost restrânse fără nici o cauză și fără nici un scop. Declarațiile privitoare la Belgia s'au dat târziu și erau nesigure. Dacă Germania voiește să ajungă la pace, guvernul va trebui să înlăture din programul său ideile pangermane. Lumea vrea să fie stăpânită prin dreptate, și poporul german trebuie să dea garanță, că spiritul pangerman nu va fi predominant, și că nu este identic cu spiritul poporului german. Pangermanii au cauzat Germaniei paguba cea mai mare.

Din țara revoluționarilor

Crâncene lupte în Petersburg. — Trupele Înțelegerii și garda roșie. — Agitățile engleze.

Întâmplări extraordinare se vestesc dela Petersburg.

Contrarevoluționarii au intrat în capitala rusească, i-au dat foc în vreo zece locuri și au înscenat omoruri sălbatice pe străzile orașului.

Munca aceasta este pusă la cale de agitățile neîntrerupte ale agenților Înțelegerii, care voiește să «*întemeze*» prin mijloacele acestea viitorul Rusiei.

Politica engleză și franceză va izbucni acum să răstoarne pe bolșevici de la putere.

Garda roșie n'are organizarea necesară de a putea rezista atacurilor trupelor numeroase trimise de Înțelegere.

Tirania țarismului se vede că în zădar a fost răsturnată: republica ce i-a urmat și a voit să mântuească poporul de apăsări, nu se poate susține, — ea este înlăturată tocmai de aceia, cari spun la toate ocaziile că luptă pentru libertățile poporului.

Deocamdată însă, la Petersburg bântue sângerosul război între frați.

După telegramele din 14 l. c., iritația în Petersburg și-a ajuns culmea. Guvernul a luat măsuri întinse pentru înăbușirea contrarevoluției. Pe străzi circulează automobile panferate. În deosebite puncte ale orașului lucrează mitralierele.

S'au pustiit prin foc peste trei sute de case și mari magazine, cu avari enorme. Luptele de stradă sânt împreunate cu mari pierderi de oameni, și de-o parte, și de alta: grămezi înalte de cadavre zac pe la colțurile străzilor.

Impușcările se continuă și la Moscova. Nu numai bărbați, ci și numeroase femei sânt deținute ca ostatici. Mulți oameni înstăriți sânt expulsați; ear averea lor din casă se declară de proprietate a statului și se împarte proletarilor.

Tinerimea dela sat și dela oraș

— Plan de organizare —

În așa numita *Săptămână socială*, — cu care ne ocupăm la alt loc al ziarului nostru, — unul dintre cursurile ținute a dezvoltat tema despre organizarea tinerimii la sat și la oraș.

Conferențiarul, Dr. Nicolae Tötösy, se rapoartă la experiența, după care prin distracțiuni înălțătoare are să se pregătească organizarea tinerimii.

La sat. În zile de Dumineci și earna în serile zilelor de lucru preoții să caute a da ocupație potrivită tinerilor între 14 și 21 de ani.

Un preot, învățător sau alt intelectual dela sat poate organiza întruniri în școală cu câțiva tineri mai scuturați. Să aibă zăre, unelte de joc (nu însă cărți de joc), să se țină prelegeri religioase, economice, pedagogice, și petreceri cuvințioase (fără băutură).

La oraș. Lucrarea trebuie să fie mai întințită; căci este vorba de tineri învățați, expuși la mari primejdii morale și sanitare. Să se înființeze case pentru învățați.

Este necesară cel puțin o sală (în școală, în reședință, în casă particulară), unde să se poată întruni Dumineca după amiază, și să se îndeletnicească cu cititul din ziare, din bibliotecă, cu jocuri, producțiuni, sport, excursiuni.

Să se ceară ajutoare morale și materiale dela așezămintele culturale și bisericești din țară.

Un internat, pentru învățați, ar fi și mai bun. Cheltuețile internatului le-ar purta părinții și măestrul.

Arme nouă

— Tankurile —

Ziarul *L'Homme libre* scrie:

Experiențele, din bătăliile din urmă, au ridicat *tankul* la rangul întâi. Ofițerii de infanterie declară, că tankurile au devenit indispensabile.

De altfel, tankurile, în număr de câteva mii, formează un corp special ca și aviația și transporturile, cu brigăzi, batalioane și state-majore care lucrează sub cort.

Echipagiile (voluntari mai toți) sânt recrutate mai ales printre mecanici și conductori de automobile, dar mai ales printre trupele cu un moral «dărz», adeseori încercat. Pentru astfel de întreprinderi, trebuie curaj, spirit de sacrificiu, sânge rece mai mult, decât pricepere tehnică.

Soldații și ofițerii sânt, — cum și trebuie să fie, — de o calitate fizică specială: mici de stat, țepeni, cu musculatură bună. Diferiți corespondenți s'au întreținut cu ei, și în loc de «uriași» de australianii sau londonezi, cum se așteptau să vadă, au dat de băieți buni, blânzi, gentili și surăzători.

În plină acțiune

Echipagiile vizitate de corespondenți, au stat în «casele lor greoaie» dela orele 2 dimineața până la 8 seara, cu un repaos de două ceasuri din timpul prânzului, când mai puteau respira puțin aer, ca să scape de căldura grozavă din ladul lor ambulant, de asfixia nesimțită a gazelor din motoare sau ale germanilor, și mai cu seamă de sgomotul nebun, de compresie una care, după câteva ore, face să curgă sângele din nas și urechi.

În timpul zilei au parcurs 26 mile. Multe obuze s'au spart în apropierea lor, fără să-i atingă.

În clipe de groază

În timpul bătăliei izbucnește adeseori câte un incendiu într-un tank lovit, cum a fost chiar cazul la unul dintre ei. O ușă s'a înțepenit și oamenii n'au mai putut să scape nici unul. Doi din ei au fost carbonizați; altul, ars peste tot, a înebunit.

Specii și varietăți

Tankurile sânt de diferite feluri:

1. Tankuri grele cu 3 tunuri, cu un echipaj de șase oameni și mai multe mitraliere.

2. Tankuri de aprovizionare, care duc la posturile înaintate, munițiuni și provizii, și pot trage în urma lor 20 vase cu apă proaspătă prinse de un cablu de oțel, care ajunge pentru un batalion de *tommi*.)

3. În sfârșit *whippets*, niște cără cu câte două motoare de 7000 cai putere fiecare, și cu 4 mitraliere, pe care le mănuesc un ofițer și trei oameni numai.

Înimici noștri, bineînțelese, au căutat să se apere împotriva acestor «*bătauri*» de oțel, grei de 30 de tone. Ei se servesc de puști-revolver speciale, cântărind până la 20 kilograme.

*) *Tommy* este numele soldatului de rând în armata engleză.

Intre altele, in caz de retragere, fiecare baterie de artilerie lasa in urma ei un tun, pentru a trage asupra tankurilor care se apropie.

Apoi germanii pun, in diferite locuri, mine, care pentru a face explozie, trebuie sa fie apasate de o greutate de cel puțin 20 tone.

O partidă dela distrugători

Tankurile, in timpul pregătirii, se află in dosul liniilor, in pacea bucolică a ogorului.

E o adevărată surprindere când le descoperi. Prin batalioanele de spicuri de aur, lângă siluetele subțiri ale mașinelor agricole, se ivesc lucruri stranii. Pe suprafața pământului gălbui se mișună, se depărtează, cârmesc, tresaltă, sforăie, svănesc, trupuri de monștri ciudați, tankuri și whippets.

Aici e regatul lor necontestat. Aibătorit pământul in așa chip, că nici cu dinamita nu s'ar mai putea lucra. S'au intrunit ca elefanții, pe cari îl evocă Kipling, răspunzând la vreun apel misterios și neînduplecat din fundul codrului.

Tranșee, șanțuri, pânii de 420, panțe de 40 grade, cele mai grele piedeci, ce pot întâlni echipagiile tankurilor, au fost aduse pe terenurile de încercare.

E o țară din povești, din care pleci mișcat oarecum, după ce ai văzut echipagiile asurzite de propriul lor sgomot, comunicând între ele prin semne ca surdo-mușii.

Brazde în ogorul lui Hristos

— Dare de seamă —

Cultul idealului curat e cea mai nobilă activitate pentru un slujitor al altărilor. Fiecare preot trebuie să propovăduiască acest cult chiar de ar rămânea singur într-o biserică părăsită, unde nu ar veni nimeni să asculte, unde însă va trebui să stea până la urmă, preot cinstit, înaintea altarului său, săvârșind sfintele taine.

Cultul idealului curat îl văd reprezentat în broșura «Brazde în ogorul lui Hristos», apărută în zilele acestea din penă vrednicului preot Dr. Ștefan Cioroianu, în tipografia diecezană din Arad. În zilele noastre de acum, când frământările și svăcirile mari ale omenirii întregi îndreaptă atențiunea tuturor spre potopul de sânge, pentru care încă nu se arată un curcubeu al nădejdi în viitor, — un preot al nostru ne așteaptă privirea și atențiunea spre fața de azi a bisericii noastre. Taie brazde în ogorul acesteia și arată buruienile, cari numai prin munca colectivă a obștei bisericesti pot fi stărpite.

Aceasta e ideea fundamentală a broșurii de 131 pagini. Propriu zis, cartea de față conține o serie de articole, cari elucidează dorul autorului de a vedea biserică noastră pe adevăratul pedestal al propovăduirii lui Hristos. În articolul prim, intitulat *Cultura religioasă*, ne face propunerea, ca să se pună în mâinile credincioșilor noștri o carte, care să explice pe înțelesul tuturor toate actele simbolice, ideile și cuvintele, ce se cuprind în cultul nostru bisericesc, apoi să se explice evangeliile din Dumineci și sărbători și să se întinzeze reuniuni religioase.

Asupra fiecăreia din aceste propuneri s'ar putea mult stăruî. Insuși autorul constată cu multă dreptate, că «*reuniunile religioase sânt de o capitală importanță în viața unei biserici*». Într-adevăr nu știu să avem astfel de reuniuni conduse de oameni, cari să se dedice cu trup și suflet pentru ridicarea culturii religioase a credincioșilor noștri. În oraș avem o mulțime de fete în serviciul gospodăriei. Au părăsit părinții și satele, au venit în văltoarea orașelor, unde în timpul liber din Dumineci și sărbători nu pot beneficia de binefacerile împreunate cu activitatea ce o ar putea desvolta în interesul lor reuniunile religioase.

Preoțimea are ocupație multă, învățătorii sânt duși să apere țara, iar tineretul care a mai rămas pe acasă în satele noastre a rămas în grija sorții. Cine să-și potenteze zelul în situația aceasta?

În articolul «*Cultura morală*» părințele Dr. Cioroianu cere să se revedeze activitatea familiei, școalei, bisericii, presei și opiniei publice. Să nu lăsăm ca biserică și preoțimea să trăiască în mizerie.

Realitatea crudă ne-o arată și articolii «*Ce este creștinismul*» și «*Creștinismul pe dinlăuntru*». Ar trebui să citim fiecare în toată ziua remarcabilul pasaj: «*Moravurile publice, ca și termometrul, arată în mod nemincinos gradul până la care a pătruns creștinismul în lăuntrul unui neam. Sfeștile și ceretele publice, lipsa de iubire și stimă reciprocă, lipsa simțului de jertfă, care se manifestă și fără paradă*

de câteori cere trebuință, sânt simptomele sigure ale imbolnăvirii credinței creștine atât de binefăcătoare. (Pag. 25).

Pentru conducătorii bisericii noastre se pun în cartea aceasta probleme mari. Așa între altele, ca să studieze clicele groaznice ivite jos în popor în legătură cu constituționalismul bisericesc. E reclamă de desegroparea dreptului nostru bisericesc și introducerea unei discipline de fier.

În articolul «*Perspectivile bisericii noastre*» se militează pe lângă pregătirea unui cler luminat și puternic. Foarte frumos e asemănată soarta de azi a preoțimii noastre cu un loc citat din epistola I către Corinteni, cap. 4, v. 10-14. Ce bine ar fi, dacă toți cei chemați ar citi citatul acesta. Ar vedea atunci, că soarta clerului nostru merită mai multă atențiune. Da, căci va veni vremea, și acum este chiar, că avem turmă, dar nu avem păstori destui și la locul lor.

Găsim în broșură și cugetări privitoare la arta bisericască. Apoi putem citi instructive adevăruri despre «*oratoria bisericască și viața reală*». Să nu aruncăm vina asupra preoțimii, ci mai întâi să ne îngrijim de profesori renumiți de omiletică și de predicatori de model în centrele bisericesti. Clericii să capete programe de muncă în seminarii în legătură cu necesitățile sociologice-psihologice ale poporului. Pe acest teren deci să nu așteptăm mântuirea numai dela preoțime, ci întreagă societatea bisericască să tindă a da mână de ajutor. Toți sântem de vină, țărani și inteligenți deopotrivă, dacă am coborât biserica în mizeria, cu care se luptă preoții și astfel aceștia o mare parte a activității lor o sacrifică grijilor zilei.

Citind articolul «*Religiositatea și preoțimea*» găsim ideea frumoasă și adevărată, că numai așa vom avea credincioși adevărați, dacă aceștia se vor năzuî să facă reflecții nu numai asupra preoților, ci și asupra purtării lor proprii. Muncă personală se cere dela fiecare credincios. Iată dară o problemă însemnată, care trebuie pusă la inima fiecărui fiu al bisericii.

Un mare adevăr cuprinde articolul despre «*comitetele noastre parohiale*». Învățătorul nu-i membru natural al comitetului, preotul în multe cazuri e despoiat de libertatea de acțiune în cadrele comitetului. Cum va putea dar comitetul corăspunde «*Statutului organic*», care zice că «*Comitetul parohial are datorința a priveghia asupra religiosității și moralității membrilor parohiali*»? Se impune deci o controlă a activității comitetelor parohiale.

În articolele următoare se arată necesitatea de a pregăti bărbați de specialitate în biserică și se dau îndemnuri pentru îmbrățișarea chemării preoțești. O deosebită atenție merită propunerile ce le face autorul în cele următoare. Nu reformarea «*Statutului organic*» e problema cea mai imperioasă, ci alipirea de popor a cărților, aceștia să-l îndemne și povățuiască. Biserica vie o formează păstorul și turma. Intelectualii să ușureze munca preotului. Nu propunerile veșnice prin corporațiile bisericesti, ci munca pozitivă a fiecăruia este chezașia înaintării.

«*Noi voim să vedem pe domnii noștri nu numai la comitete, sinoade și congrese, ci și pe sate în bisericuțele noastre, mergând întâi la sfânta spovedanie și sfânta cuminicătură, îngenunchiând alături cu noi și rugându-se cu noi*». La străini așa este.

Poporul nostru e lipsit de cărți religioase-morale, citește cărți de farmece etc. Să-i dăm lectura potrivită, să ne îngrijim, ca chestia religioasă morală să ajungă pe planul întâi, iar formele externe să rămână mai mult o poleială. Numai cu oameni cu adevărat religioși-morali poți să faci lucruri frumoase, căci altcum mereu va obveni cazul trist, că și azi din cauza unei alegeri de preot etc. te pomenești, că parohienii amenință că trec la altă confesiune. Aceasta nu e religiositate. Când poporul nostru va fi adus în situația ca să simțească nevoia unei vieți religioase morale, însuș va cere ca biserică să fie ridicată la înălțimea cuvenită și va îmbunătăți soarta preoțimii.

E atinsă în volum și chestiunea catehizării. Aici constată autorul, că folos deplin numai așa vom avea pe urma catehizării, dacă avem catiheți pregătiți bine, din seminarii și dacă aceștia vor avea sprijinul familiei și al vieții publice. În articolul «*Piedecile învățământului nostru religios în școala populară*» găsim concretizate multe adevăruri. Familia e plină de fariseism, lipsesc rugăciunile, daraverile familiare se peritacează în fața copiilor. O altă piedecă este, că preotul e sfădit cu învățătorul, ori cu oarecare țărăn. Acesta botjocorește bunăoară pe preot sau pe învățător, în fața copiilor. Lipsa de pregătire a catiheților e altă piedecă.

În articolul penultim se aprețiază fapta

frumoasă a fostului notar Machi Ardelean din Giula-Vârșand, care a donat eparhiei Aradului suma de 10,000 coroane pentru trimiterea teologilor talentați la studiul oratoriei. În ultimul articol laudă faptele inginerului Cristofor Schiffmann (răposat în 1884), care deși a fost german de origine, a dat în seama sinodului protopopesesc din B.-Comloș suma de 12,000 coroane, ca din procentele ei să se dea stipendii tinerilor, cari voiesc să studieze pedagogia și teologia.

Din cele expuse putem vedea, că autorul a tăiat brazde în ogorul lui Hristos. Cei chemați a sămăna pot să-și înceapă munca lor, căci toată slova din broșura părintelui Cioroianu e o chemare la munca sfântă.

Glasul preoțimii trebuie ascultat. E un glas, care ne cheamă pe toți să muncim și ne îndatorește pe noi ca biserică să răspătim munca după cuvintele apostolului Pavel: «*Presbiterii cei ce-și caută bine de diregătorie să se învrednicească de o îndoită onoare, mai ales cei ce se ostenesc în cuvânt și în învățătură, ... pentru că vrednic este lucrătorul de plata sa*».

Broșura se poate procura dela Biblioteca arhidiecezană cu prețul de 6 coroane plus porto. O recomand cu toată căldura.

Dr. Gh. Comșa.

Știrile zilei

Știre personală. Excelența Sa Înalt Prea Sfințitul Arhiepiscop și Mitropolit Vasile a sosit dela Budapesta cu trenul de Duminecă după amiază la reședința Sa.

Dela comanda militară din Sibiu. Excelența Sa, domnul baron Teodor Hordt, general de infanterie, își părăsește postul de comandant militar în Sibiu și trece în aceeași calitate la Timșoara. În locul său este numit comandant militar în orașul nostru generalul Goiginger.

Soarta familiei țarului. Ziarul din Londra *Daily Express* află, că împărăteasa Rusiei, cu patru fiice ale sale, au fost ucise de bolșevici. S'a făcut un atentat și asupra vieții văduvei împărătese, care însă, apărută de marinarii flotei din Marea neagră, a scăpat cu viață. Marinarii după o luptă crâncenă, au izbucnit să respingă garda roșie.

Alegere de rege în Finlanda. Guvernul finlandez a trimis o delegație specială în Germania pentru a întreba de principele Frideric Carol de Hessa, dacă poate primi coroana Finlandei. Principele a răspuns afirmativ. Camera pentru alegerea de rege este convocată pe ziua de 26 Septembrie a. c. — Prințul de Hessa este cumnatul împăratului Wilhelm.

Catastrofa dela Odesa. Ziarul oficios *Steagul* dă următoarele relațiuni asupra pierderilor suferite de România în explozia dela Odesa dela 4 l. c.:

Cazarma, efectele și tot echipamentul companiei din reg. 2 de vânători, care avea paza depozitelor, sânt desființate.

Din fericire, din 150 oameni sânt foarte puține victime omenești.

E pierdut: Tot materialul sanitar din depozitele dela Zastava în valoare de peste 30 milioane. Acest material, foarte bogat, fusese transportat din țară și depozitat la Odesa.

Sânt temeri ca o parte din material, ca automobile, camioane, cauciucuri, pânzetură din alt depozit vecin să nu fie de asemenea pierdut.

Patru depozite din sudul Odesei n'au fost atinse.

În Zastava și alături de Zastava se găsea tot materialul de artilerie ucrainean; acesta e în întregime nimicit.

Fapt ciudat e că focul a izbucnit în magazinele și depozitele Salovicov la un kilometru de Zastava. Este probabil, că presiunea sau bombardamentul proiectilelor a făcut să explodeze toate depozitele din Zastava.

Ancheta privitoare la explozia magaziei de muniții din Odesa, a stabilit că dezastrul a fost pus la cale de agenți ai Înțelegerii.

Monumente revoluționare în Rusia. În Rusia începe a se ivi mania de eterniza prin monumente eroii socialiști-revoluționari. Statuetele țarilor și ale beliducilor vor fi înlocuite cu statui d'ale reprezentanților revoluțiunii și socialismului. Mesenzov a primit încredințarea să facă statueta lui Marx și Engels. Se vor ridica monumente și pentru Bebel, Lasale, Robespierre, Danton, Marat. Chiar și bărbați din vechime vor fi eternizați, ca Spartacus, Ti-berius, Gracchus și Brutus. Guvernul ru-

sesc a proiectat să ridice vr'o 50 de monumente revoluționarilor ruși. Sofia Perovskaia, care a omorât pe Alexandru al II-lea, își va avea statueta.

Legatul Dr. Ioan Fruma. Distinsul adv. domnul Dr. Ioan Fruma din Sibiu, pătruns de marea importanță ce o are clasa noastră de mijloc, și în nemărginita dragoste pentru înaintarea poporațiunii din comuna sa natală Nucet (comitatul Sibiu), a binevoit a întemeia «*Legatul Dr. Ioan Fruma pentru ajutorarea copiilor săraci din Nucet aplicați la meserii*» cu suma de cor. 100. — Legatul s'a atașat «*Fondului Episcopul Nicolae Popea pentru masa învățăcelilor meseriași români*»; va spori din contribuiri benevole și mai ales din *darurile nucefenilor, făcute din produsele economiei, cum sânt: bucate, cartofi și zarzavaturi*. Domnului Dr. Ioan Fruma, care de mult se numără între membrii pe viață ai «*Reuniunii sodalilor români din Sibiu*», pentru această nouă jertfă, bineplăcută și oamenilor și lui Dumnezeu, îi exprim cele mai sincere mulțumiri: Vic. Tordășianu, preșident.

Hymen. Absolventul de teologie Ioan Dragoș, ales paroh în Covragiu, tractul Hațeg, își va celebra cununia cu dșoara Aurora Popa, fiica parohului nostru din Tătarești Longin Popa, în biserica ort. română din Tătarești Duminecă în 9/22 Septembrie 1918.

Lângă 2 fete orfane se caută o domnișoară română inteligentă, care știe cântă la pian. Informații la Administrația ziarului Telegraful Român.

Caz de moarte. Vestitul explorator african Carol Peters a răposat în etate de 62 de ani. În Berlin întemeiasse pe la 1880 societatea de colonizare germană. În 1888 a condus expediția pentru căutarea lui Emin Pașa, când a străbătut până la Victoria Nianza. A scris mai multe lucrări de valoare.

Necazurile studenților universitari. Atât în Budapesta, cât și la Cluj, studențimea universitară are mult de suferit în lipsa odăilor de închiriat. Rectorul universității clujene, Dr. Schneller, s'a adresat acum ministrului de culte și instrucție publică făcându-i propunerea să se sisteze prelegerile, dacă studenții n'au locuințe în oraș. Prețui odăilor este 200—300 coroane pe lună, — dar și de aceasta se găsesc cu mare greutate.

Berea oprită. Direcția afacerilor de alimentare în America a hotărât, ca începând cu 1 Decembrie 1918 să se închidă toate fabricile de bere. Băutura aceasta și toate băuturile pregătite din malț (slad) au să dispară din piață, îndată ce se vor sfârși proviziile de până acum.

Înștintare. În baza ord. min. Nr. 144465/1918. V. înscrierile, examenele de corigență, de primite și particulare (private) se vor ține la institutul nostru numai în 26, 27 și 28, iar prelegerile se vor ține în 30 Septembrie n. 1918.

Afară de celelalte taxe obșnuite (la fondul elevilor bolnavi: 2 coroane, la fondul pentru rechizite: 2 coroane, la fondul pentru biblioteca elevilor: 2 coroane, la fondul de penziune al profesorilor: 12 coroane, și la fondul de excursiune 2 coroane), în baza hotărârii comisiei administrative a Fondului susținător dela 20 Iulie 1918, p. 9 al protocolului, vor avea să plătească a) copiii acelora, cari au competență legală în comunele înșirate în §-ul 4 al Statutelor Fondurilor, în clasele V-VIII câte 150 coroane.

Pentru anuarul gimnazial se va plăti o taxă de 10 coroane.

Direcțiunea gimnaziului superior funcțional.

Naszód—Năsăud la 30 Sept. 1918.

Pentru director:

Dr. Nicolae Drăganu,
profesor gimnazial.

Teatru cinematograf. Apollo, Strada Schewis. Directoară: D-na Emil Tóth. Marți, în 17 Septembrie: *În țara trântorilor*, piesă fantastică în 4 acte. Miercuri: *Diavolul*, dramă.

La fiecare din reprezentații se dau frumoase suplimente de vederi în natură și scene umoristice.

Începutul la: 7 și 9 ore seară.

Poșta redacției

Dlul I. D. Mulțumiri. A sosit.

Nr. 394/1918.

(223) 2—3

Concurs

Pentru ocuparea posturilor învățători la școalele conf. ort. române din comunele mai jos însemnate se publică concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

1. **Apoldul-sup.** Salar 1200 cor. dela epitropia parohială, cvartir în edificiul școlar, grădină în natură și 1 stânjîn lemne de foc.

2. **Mercurea.** Salar 1200 cor. din cassă bisericii, relut legal de cvartir și grădină.

3. **Rod.** Salar 1200 cor. din cassă bisericii, cvartir în natură, eventual relutul legal și relut pentru grădină.

Învățătorii aleși vor fi îndatorati a instrui pe elevi în cântările bisericești, a-i conduce în Dumineci și sărbători la biserică și a cânta cu ei. Cei zeloși vor primi și remunerație.

Doritorii de a ocupa vre-unul din aceste posturi să-și înainteze petițiile instruite cu toate documentele, de lipsă oficiului protopresbiterat subsemnat, în termenul sus indicat. În interesul lor este, dacă se vor prezenta înainte de alegere la biserică spre a face cunoștință cu poporul.

Mercurea, 7 August 1918.

Oficiul protopresbiterat ort. rom. în conțelegere cu organele parohiale.

Avr. S. Păcurariu,
protopop.

Nr. 556/1918.

(226) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei Corna (cl. III.) protopresbiteratul Abrudului, cu convocare la ordinul ven. Consistor din 7 August a. c. Nr. 8028 Bis., se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreunate cu acest post sânt cele fașionate în coala B. pentru întregirea dotației dela stat.

Cereri de concurs se vor înainta la subsemnatul oficiu, în termenul arătat mai sus, și pe lângă observarea dispozițiilor reglementare, concurenții se vor prezenta în vreo Duminecă sau sărbătoare la biserică, spre a cânta și predica, eventual a celebra.

Abrud, 13 August 1918.

Oficiul protopresbiterat ort. rom. al Abrudului.

Petru Popoviciu,
protopop.

Nr. 178/1918.

(227) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa II Burjuc, în tractul Iliei, devenită vacantă prin moartea parohului Ioan Iar, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreunate cu acest post sânt cele fașionate în coala B. pentru întregirea dela stat.

Concurenții au să-și înainteze cererile instruite conform normelor în vigoare, în termenul deschis, având a se prezenta pe lângă încunoștințarea subsemnatului în vreo Duminecă sau sărbătoare la biserică spre a cânta, cuvânta, eventual celebra.

Ilia-murășană, la 21 August 1918.

Oficiul protopresbiterat ort. rom. al tractului Ilia în conțelegere cu comitetul parohial.

Dr. Ioan Dobre,
protopop adm.

Pălării de dame!

Cu mult șic și elegante. Mare asortiment în pălării de catifea, velur și păslă (Filz), în toate prețurile la:

(230) **Salonul de modă** 1—

BERTA ZIEGLER,

Sibiu, Strada Cîsnădiei Nr. 43, etajul I.

(229)

2—2

De vânzare

Mobiliatură completă pentru dormitor, cu totul nouă, se află de vânzare în Sibiu, Hermannsplatz 3.

Nr. 310/1918 prot.

(244) 1—3

Concurs

Pentru ocuparea posturilor vacante de învățători dela școalele noastre confessionale din Rășinari, Poplaca, Cristian, Gușteriță, Bungard, Ocna-super., Ocna-infer., Rășadului, Sadu, Slimnic, Tâlmăcel, Turnisor, Avrig, Porumbacu-super, Ucea de jos și Ucea de sus, prin aceasta se publică concurs cu termen de 15 zile dela datul de față.

Emolumentele împreunate cu aceste posturi sânt cele legale și cuprinse în §. 4 al art. de lege XVI din 1913, iar pentru durata războiului și adausuri de scumpete în cadrul venitelor singuraticelor parohii.

Reflecții la vre-unul din posturile înșirate să-și înainteze concursul cât mai îngrabă subscrisului.

Pentru durata războiului pot reflecta ca suplinitori și învățători pensionați.

Sibiu, în 1/14 Septembrie 1918.

Oficiul protopresbiterat ort. rom. al tractului Sibiu.

Dr. Ioan Stroia,
protopop.

Nr. 450/1918

(219) 3—3

Concurs repetit

Pentru ocuparea posturilor învățători dela școalele conf. gr. or. române din comunele mai jos înșirate, tractul Mercurei, se publică concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

1. **Apoldul inf.** 2 posturi, salar conform art. de lege XVI din 1913 din cassă bisericii și eventual adaus de scumpete pe timpul războiului.

2. **Păuca,** salar 1000 cor. din lada bisericii, cvartir în natură, lemne de foc și eventual ajutor dela stat.

3. **Tau,** salar 1000 cor. dela epitropia parohială, locuință în edificiul școlar și grădină.

Cereri să se înainteze în termenul sus indicat la subsemnatul oficiu protopresbiterat.

Aleșii vor fi obligați a cânta cu elevii de școală la sfânta liturgie în toate Duminecile și sărbătorile de peste an.

Mercurea, 18 August 1918.

Oficiul protopresbiterat ort. român al tractului Mercurea, în conțelegere cu comitetul parohial.

Avr. S. Păcurariu,
protopop

Nr. 565/1918

(220) 3—3

Concurs

Pentru întregirea postului de învățător la școala din Zlatna, protopresbiteratul Abrudului, se publică concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreunate cu acest post sânt:

1. Salar fundamental dela comuna bisericească 1200 coroane anual.

2. Relut de cvartir 300 coroane și

3. Relut de grădină 20 coroane.

Învățătorul ales e obligat a cerceta biserica cu elevii și a cânta ca ei răspunsurile liturgice.

În caz că nu s'ar prezenta ca concurent candidat diplomat, sau cleric cu examen de cvalificație, postul poate fi ocupat și de o învățătoare.

Doritorii de a ocupa acest post își vor trimite cererile, instruite cu documentele normate în lege, la subsemnatul oficiu în termenul deschis și se vor prezenta în vreo Duminecă și sărbătoare la biserică spre a face cunoștință cu poporul.

Abrud, 16 August 1918.

Oficiul protopresbiterat ort. rom. al Abrudului, în conțelegere cu comitetul parohial.

Petru Popoviciu,
protopop.

Pășunat pentru oi

Biserica evanghelică-luterană din Agârbiciu-Egerbegy, comitatul Nagy-Küküllő, arân-dează pe calea licitației publice pășunatul pentru oi, pe termenul dela 16 Octomvrie st. n. 1918 până la 30 Martie st. n. 1919. Licitația se va ținea în 22 Septembrie a. c. la 4 ore d. a. la casa parohială, unde se pot vedea și condițiunile.

(224) 2—2

Oficiul parohial.

Nr. 558/1918

(221) 3—3

Concurs repetit

Pentru întregirea postului de învățător la școala din comuna Cărpiniș, protopresbiteratul Abrud, se publică concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreunate cu acest post sânt:

1. Salar anual dela biserică 1000 coroane, restul din ajutorul de stat, conform ordinului minisierial din 12 Noemvrie 1914. Nr. 84998.

2. Cvartir și grădină în natură.

3. Conducătorii de cor sânt preferiți și vor primi și remunerație specială.

Concurenții au să-și înainteze cererile, instruite conform normelor în vigoare, subsemnatul oficiu în termenul deschis și să se prezinte în vreo Duminecă sau sărbătoare la biserică, spre a cânta și a face cunoștință cu poporul.

Abrud, 14 August 1918.

Oficiul protopresbiterat ort. rom. al Abrudului în conțelegere cu comitetul parohial.

Petru Popoviciu,
protopop.

(222) 3—3

Concurs

Pentru întregirea a două posturi de învățători la școala confesională gr. ort. română din Poiana (Polyán) comitatul Szeben, tractul Mercurea (Szerdahely) se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreunate cu acest post, sânt:

1. Salar fundamental din Cassa bisericii 1200 cor.

2. Relut de cvartir în suma de 240 cor.

3. Relut de grădină câte 20 cor.

Noi aleși vor avea se cânte cu elevii de școală în Dumineci și sărbători la sfânta biserică cântările liturgice.

Cereri de concurs provăzute cu documentele cerute, sânt a se înainta oficiului protopresbiterat al Mercurei (Szerdahely).

Poiana, în 18/31 August 1918.

Din ședința Comitetului parohial gr. ort. român ținută în 6/19 August 1918.

Nicolae Dobrota,
paroh. preș. comit.

Ilie Georgescu
notar al comit. par.

Nr. 451/1918. Văzut:

Avr. S. Păcurariu,
protopop.

**D-TA
EȘTI
'
ULTIMUL
OM!**

care nu știe, că pudra-Diana și crema-Diana sânt cele mai bune mijloace pentru îngrijirea pielii și a frumuseței.

Doză de probă 3—K
Doză mare . . 6—K

De vânzare pretutindeni!

La «Librăria Arhidiecezană» în Sibiu,
: Nagyszeben, se află de vânzare :

Dr. Petru Șpan

conferență cetită la congresul învățătorilor gr.-or. români din Biharia :

de

Nicolae Regman.

Prețul: 30 fil. plus porto postal 6 fil.

În editura Comisiunei administrative a tipografiei arhidiecezane a apărut :

Manual de cântări bisericești

sau

Octoiul mic

care cuprinde: Rânduiala Vecerniei, Utrăniei și a Liturgiei; cele opt glasuri pentru Dumineci, Podobiile, Polileul, Pripelele, Catavasiile, Irmoasele, Svetilnele ș. a.

Se află în depozit spre vânzare la
„Librăria Arhidiecezană”.

Prețul unui exemplar:

Legătură simplă Cor. 5-50, plus porto postal recomandat 70 fileri. — Legătură imitație de piele Cor. 7-50, plus porto postal recomandat 70 fileri.

Revanzătorilor li se dă 10% rabat

A apărut și se află de vânzare la
Librăria Arhidiecezană,
din Sibiu-Nagyszeben.

Adolf Harnack.

Monahismul,

idealurile și istoria lui

trad. de

Dr. Gh. Comșa.

Prețul unui exemplar e 1 Cor.,
cu porto postal, 1 Cor. 15 fil.

„Biblioteca Șaguna”

Redactată de **Dr. I. Lupaș, Săliște.**

Nr. 16—36.

Mângăiați poporul!

Cuvântări bisericești

de

Dr. Ioan Lupaș

și alți preoți din protopopiatul Săliștei.

Se află de vânzare la **Librăria Arhidiecezană** în Sibiu-Nagyszeben.

Prețul unui exemplar: Broșat cor. 2-50, legat cor. 3—, porto 20 fileri.

A apărut și se află de vânzare la **Librăria Arhidiecezană** din Nagyszeben—Sibiu :

Tipicul bisericii ortodoxe

întocmit pentru trebuințele preoților români și ale elevilor seminariilor

de

Aurel Popoviciu,

duhovnic-econom seminariilor, instructor de cântări bisericești și de tipic.

Aprobat de Preaven. Consistor arhidiecezan prin decusul din 21/VI 1916. Nr. 7238 B.

Se vinde numai legat cu 5 Cor. plus 50 fil. porto, recomandat.

Potire, Discuri, Linguri, Cădelnițe, Cruci și Cădele :

se pot procura prin

Librăria Arhidiecezană.